

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

F.Köçərli adına Respublika
Uşaq Kitabxanası

Disney və onun dostları Uolt Disney - 115

Bakı – 2016

Tərtibçi:

Nərgiz Məcidova

Redaktor:

Səməd Məlikzadə

**İxtisas redaktoru və
buraxılışa məsul:**

Şəhla Qəmbərova
Əməkdar Mədəniyyət işçisi

Disney və onun dostları: metodik vəsait /tərt. ed. N.Məcidova; red. S. Məlikzadə və ix. red. və burax. məsul Ş. Qəmbərova.; F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası.- Bakı, 2016. - 21 s.

©F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, 2016.

Tərtibçi

Bu vəsaiti hazırlamaqda məqsədimiz sizləri cizgi filmlərinin yaradıcısı kimi tanınan Uolt Disneyin anadan olmasının 115 illik yubileyi münasibətilə keçirilə biləcək layihələrlə tanış etməkdir. Vəsait rejissorun həyat və yaradıcılığından, yubileyi münasibətilə keçirilən tədbirlərdən – sərgi, guşə, slaydların hazırlanmasından, adı ilə bağlı məşhur Disneyland parkı haqqında ədəbi-bədii gecədən bəhs edir.

Uolt Disney 5 dekabr 1901-ci ildə Çikaqoda irland, ingilis və alman əsilli çox kasıb bir ailədə dünyaya göz açıb. Karikatura rəssamı olan və 1919-cu ildən etibarən Kanzas Siti şəhərində yaşayan Disney daha sonralar reklam şirkətinə daxil olub və burada A. Ayverksomla birgə işləyib. Onlar Disneyin məşhur qəhrəmanlarının hazırlanması ilə məşğul olublar, eyni zamanda karikaturalar çəkərək “Gülməyin qramı” adlı film yaradıblar. Bu formada onların ilk reklam çarxları meydana gəlib. Özünün çox da böyük olmayan “Laf-o qramz” adlı şəxsi şirkətini quran Uolt Disney, bu işi başlayarkən çox böyük vəsait sərf etməsə də, işini uşaqları sevərəkdən görürdü. Vaxt ötdükcə o, çox sevilirdi. Onun çəkdiyi rəsmlərdən, nağıl filmlərindən ibarət olan “*Göyçək Fatma*”, “*Qırmızı papaq*”, “*Çəkməli pişik*” və başqa nağıllardan götürülən, iki hissədən ibarət olan cizgi filminə bənzəyən “Alisa möcüzələr ölkəsində” adlanan ilk cizgi filmi ona böyük şöhrət gətirmişdi.

Uolt Disney haqqında

Uşaqılıq illərini ehtiyac içərisində keçirən Disney, yeniyetmə ikən hər gün səhər tezdən durub, qapı-qapı dolaşaraq qəzet paylayardı. Fəqət bu işindən qazandığı pul çəkdiyi əziyyətin müqabilində çox-çox az idi. Buna görə də daha yaxşı bir iş axtarırdı. Lakin təhsili olmadığına görə üz tutduğu hər bir qapı üzünə bağlanırdı. Amma Disneyin oxumağa çox böyük həvəsi vardı. Günlərin birində yenə Çikaqo küçələrində iş axtararkən yol kənarındakı bir kitab köşkünə yan alır. Kitablara göz gəzdirərək: “Pulum olsaydı, bunların hamısını alıb, oxuyardım”, - deyə düşünür və sonda yalnız birini alır. Aldığı kitabın arxasında “Kanzas Siti Sənət İnstitutu sizi ödənişsiz kurslara dəvət edir” elanını oxuyur. Çox keçmir ki Uolt Kanzas Siti Sənət İnstitutunun kurslarına qatılır və orada gələcək məsləkdaşı olan Ab Ayverkslə dostlaşır.

Kursu bitirdikdən sonra iki dost özlərinə aid bir cizgi filmi şirkəti qururlar. Lakin, hər şey gözlədikləri kimi alınmır və şirkəti bağlamaq məcburiyyətində qalırlar.

Bir müddətdən sonra Uolt Disney, qardaşı Roy Disney və Ab Ayverks Hollivudda bir araya gələrək güclərini birləşdirirlər. “Alis cizgi filmi diyarında” adlı cizgi filmi çəkir, amma yenə uğur qazanmırlar. Sonra “Dovşan Osvald” adlı başqa bir cizgi filmi çəkirlər, bu film də tamaşaçılar tərəfindən bəyənilmir . Uğursuzluğun uğursuzluq ardınca gəldiyini görən Uolt Disney pərişan halda Çikaqoya dönür. Burada o, rəsm çəkib küçələrdə satmağı qərara alır. Bu məqsədlə o, evinin arxasındakı anbardan emalatxana kimi istifadə etməyə başlayır.

Bir müddət sonra Uolt öz rəsmləri ilə yenidən Hollivuda - qardaşı Roy və dostu Ub İverksin yanına qayıdır. Onlar “Disney Company” şirkətini qurmağı qərara alırlar. İlk işləri əsas personajı Disneyin sevimli siçanı – Mikki Maus olan “Uillinin buxarlı qayığı” adlı cizgi filmi çəkmək olur. Qeyd edək ki, bu filmə qədər cizgi filmləri səssiz çəkilirdi, lakin Uolt

Disneyin təkidi ilə bu cizgi filmində ilk dəfə olaraq səs sinxronlaşdırma texnologiyasından istifadə edilir.

Disneyin arzusu gerçəkləşir, “Uillinin buxarlı qayığı” bütün seyr rekordlarını üstələyir. Sonrakı illərdə sərvətinin hamısını rəngli, səslə, altı saatlıq - dünyanın ilk uzun cizgi filminə sərf etməyə qərar verir. Film tam üç ilə çəkilir. Filmin məsrəfi 1,5 mln dolları aşmağa başlayınca Disneyin şirkəti iflasın astanasına gəlir. Beləcə dünyanın ilk bahalı cizgi filmi - “Ağbəniz və yeddi cırdan” ərsəyə gəlir. Bu cizgi filmi Disneyə tam 8 mln dollar qazandırır. Uğurlar artır. Mikki Maus, Donald Dakk, Dippi, Pinokio kimi personajları ilə milyonlarca insanın könlünü fəth edən Uolt Disneyi - dünənə qədər heç kəsin tanımadığı bu adamı indi hamı tanımaq istəyir. Reklamçılardan tutmuş, geyim-oyuncaq fabriklərinin sahiblərindək hər kəs onun qəhrəmanlarının şəkillərindən istifadə etmək üçün izn istəyirlər. Disney öz qəhrəmanlarını tək ekrandan deyil, daha yaxından tanımaq üçün Kaliforniyada “Disneyland”, Floridada “Disney World” kimi əyləncə parklarını açır.

Bir az əvvəl söylədiklərimiz uşaqlığını yoxsulluq və iztirab içərisində yaşayan Uolt Disneyin hekayəsi idi. Əlavə edək ki, uşaq ikən sevinməyə heç bir şeyi olmayan bu adam milyonlarla uşağın çöhrəsinə gülüş bəxş edib və bu əziyyətin bəhrəsi olaraq 29 Oskar mükafatına layiq görülüb.

Kino-rejissor Alfred Hitçkok bir dəfə həsədlə “Disney bəyənmədiyi aktyorları sadəcə cəkdiyi rəsmlərini cıraqa məhv edə bilər” demişdir.

Mikki Maus və onun dostları

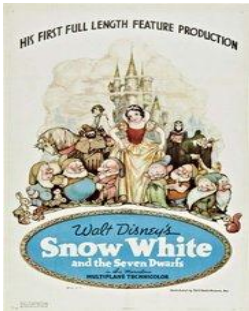
Disneyin “*Dəlincəsinə təyyarə*” adlı filmində onun yeni personaj olan **Mikki Maus** siçanı meydana çıxır və böyük maraq doğurur. Bu tipli ilk cizgi filmi 1928-ci ildə çəkilir. Bəs

Mikki Maus siçanını yaratmaq ideyası haradan doğub?

Özünün yazdığına görə, o, bir gün emalatxanada rəsm çəkməklə məşğul olarkən birdən yanında nəyinsə səs saldığını eşidir. Başını qaldırıb taxçada kiçik bir siçan görür. İşini saxlayıb siçanı seyr etməyə başlayır. Siçan sanki rəqsə bənzər qəribə hərəkətlər edirdi... Günlər ötdükcə Disneylə siçanın dostluğu başlayır. Bir gün o, siçanın qəribə hərəkətlərini rəsmə köçürmək fikrinə düşür. Beləcə çəkdiyi bu rəsmlər heç fərqiə varmadan Uolt Disneyi cizgi filmi kralına çevirir. Qəhrəmanları arasında Mikki Maus həmişə istifadə edilən personajlara çevrilir və 1932-ci ildə Disney, Mikki Mause görə “Oskar” mükafatına layiq görülür. Beləliklə, ötən əsrin otuzuncu illərinin əvvəllərində Disneyin rəssamlıq üslubu bir qədər dəyəşir və inkişaf edir. Xüsusilə heyvanlara aid personajları daha böyük maraq obyektinə çevrilir.

1933-cü ildə isə Disney dünyada ilk dəfə olaraq rəngli cizgi filmi çəkir. O, yeni böyük uğuru “Üç donuz balası” adlı filminə görə qazanır. İngilis nağıllarının motivləri əsasında hazırlanan bu film ona 1933-cü ildə ikinci dəfə Oskar mükafatını qazandırır.

“Ağbəniz və yeddi cırtıdan”la Disney ilk dəfə olaraq yarımmetrajlı filmə müraciət edir. Bu, onun 1937-ci ildə **“Walt Disney Pictures”** studiyası tərəfindən istehsal edilən ilk klassik qısametrajlı cizgi film sayılır. Film Qrimm qardaşlarının eyniadlı əsəri əsasında hazırlanıb.

Bu filmin ssenarisinə görə isə o, 1938-ci ildə Venesiyada keçirilən Beynəlxalq film festivalının mükafatına layiq görülür.

İkinci dünya müharibəsindən sonra onun studiyası artıq sifariş edilmiş filmlər çəkməyə başlayır. Bu filmlər aşağıdakılardır:

- 1950-ci ildə Venesiya Beynəlxalq

Festivalının mükafatçısı olmuş “Göyçək Fatma”,
- 1951-ci ildə *“Alisa möcüzələr ölkəsində”,*
- 1953-cü ildə *“Piter Pen,”*
- 1955-ci ildə *“Xanım və avara”,*
- 1959-cu ildə *“Yatmış gözəl”,*
- 1961-ci ildə *“Yüz bir dalmatin”,*
- 1964-cü ildə əsasən aktyor və cizgilərin köməyi ilə yaradılmış
“Meri Poppins”,
- “Cəngəllik kitabı” filmi isə 1967-ci ildə Disneyin ölümündən
sonra tamamlanıb.

“Snow White and the Seven Dwarfs” cizgi filmi Disneyin ilk uzunmetrajlı cizgi filmi sayılır. Məlumat üçün deyək ki, bu filmin istehsalı onun studiyasını, demək olar müflis vəziyyətinə salır. Yalnız bankdan aldığı kredit hesabına Disney bu filmi tamamlaya bilir. Amma 1937-ci ildə filmin premyerası alqışlarla qarşılanır. Bu filmin uğuru Disneyə Kaliforniyanın Burbank şəhərində Uolt Disney studiyası qurmağa imkan verir.

1940-cı ildə onun isə “Pinokio və Fantaziya” cizgi filmi ekranlara çıxır. Təəssüf ki, yeni cizgi filmi də maliyyə baxımından uğurlu olmur. “Dumbo” cizgi filminin çəkilişləri zamanı isə Disneyin işçiləri tətillər edir. Uolt Disney maliyyə böhranı yaşayır. Nəhayət onun azbüdcəli “Dumbo” filmi ekranlara çıxır və film böyük gəlir gətirir.

1940-cı ildə Amerika İkinci Dünya Müharibəsinə qoşulduqdan sonra federal hökumət Disney studiyasından təşviqat xarakterli müharibə filmləri istehsal etməsini istəyir. Öz ideyalarını yalnız səhnədə həyata keçirməklə kifayətlənməyən Disney diqqətini dünyanın ilk əyləncə mərkəzlərindən olan Disney əyləncə parkını planlaşdırmağa və inşa etdirməyə yönəldir.

Disneylandda aktyorlar onun yaratdığı cizgi filmlərindəki obrazlar kimi geyinir, onlar kimi hərəkət edirlər. Disneyland ailələrin cizgi filmləri dünyasına səyahəti, maraqlı anlar yaşaya bilmələri üçün macaralı bir məkana çevrilir. Disney parkın

ətrafında dəmir yolu çəkilməsini istəyirdi. Məqsədi isə qızını və dostlarını miniatür Karolvud qatarında gəzdirmək idi. Bu parka gələnlər üçün yaxşı əyləncə olacaqdı.

1946-cı ildə Disney şöhrətli sürrealist rəssam Salvador Dali ilə eksperiment kimi yeni animasiya film üzərində işləyir. Bu zaman onun şirkəti növbəti dəfə maliyyə böhranı keçirir və filmin çəkilişləri təxirə salınır. Sonralar filmin üzərində yenidən işlənilir və animasiya cizgi filminin olduqca gözəl alınması keçmişdə onun klassik nağılları interpretasiya etməsini tənqid edənlərə layiqli cavab olur. Qeyd edək ki, onun “Yatan Gözəl” və “Sinderella” filmləri uşaqlar üçün dünyanın ən yaxşı filmləri siyahısına daxildir.

Əlavə edək ki, Uolt Disneyin çəkdiyi klassik cizgi filmləri musiqisi və bədiiliyinə görə heç vaxt yeniliyini itirmir.

1964-cü ildə studiyanın yeni istehsalı, bədii və cizgi filmlərinin sintezi olan “Mary Poppins” studiyaya çox böyük uğur qazandırır. Təəssüf ki, həddindən çox siqaret çəkən Uolt Disney ağciyər xərçənginə yoluxur və iki il sonra 65 yaşında vəfat edir.

Kitabxanada keçirilməsi nəzərdə tutulan tədbirlər:

Öncə qeyd edək ki, məktəbyaşlı uşaqların kitabxanaya cəlb edilməsi işində cizgi filmlərinin, animasiyaların nümayişinin müsbət rolu vardır. Çünki cizgi filmləri gerçəkliyi əks etdirmənin ən yaxşı vasitələrindən biri sayılır. Bu filmlərin təsiri ilə uşaqlar gülür, sevinir, ağlayırlar. Cizgi filmlərinin uşaqlar üçün çox maraqlı olduğunu nəzərə alaraq, Disneyin 115 illiyi (1901-1966) ilə əlaqədar kitabxanada Uolt “Cizgi filmləri” həftəsi keçirmək müsbət nəticələr verir.

Cizgi filmi həftəsi

Uolt Disney də məhz cizgi filmlərinin yaradıcısı kimi məşhur olduėundan onun ssenari müəllifi olduėu filmləri uşaqlara tanıtmaq daha səmərəli olardı. Bu işin təşkilində oxucuları məlumatlandırmaq  c n təyin edilmiş tarixlərdə cizgi filmləri həftəsinin keçiriləcəyi haqqında kitabxananın facebook səhifəsində elan yerləşdirilir.

Uşaqların daha çox hansı cizgi filminə baxmaq istədikləri  yr nildikdən sonra nümayiş etdiriləcək filmləri seçilir.

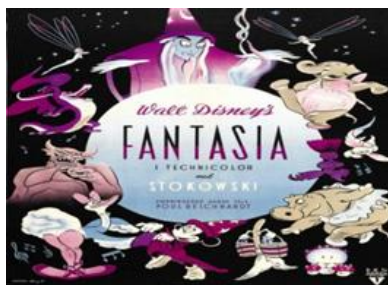
S rgil r

Kitabxanalarda s rgil rın təşkili əyani t bliėat formasının  n geniş yayılmış formasıdır. S rgil r həcminə, tərtibat texnikasına v  müddətinə görə bir-birindən fərqləndirilir. Bir və ya bir neçə lövhədə, stendd  yerləşdirilən sərgilər əsasən baxılmaq  c n təşkil olunduėundan, onun tərtibi məsələlərinin böyük əhəmiyyəti vardır. Burada mətn və təsvir materialları bir-birini tamamlamalıdır. S rgini “Cizgi filmləri ustası Uolt Disney” v  “Uolt Disney - 115” başıqları ilə təşkil etmək olar. Stendl r şəklində olan sərgidə müəllifin kitabları, qəzet və jurnallarda verilən yazıları da yerləşdirilir. Aşaqıda bu kitablardan nümunələr veririk:

Kompleks sərgilərdən biri də, müxtəlif xüsusiyyətli fonoqramların köməyi ilə tərtib olunan “danışan kitab sərgiləri”, videofilmlər təqdim etməklə hazırlanan sərgilərdir. Sərgiyə “*Disneyin Cizgi filmləri qəhrəmanları*” adı verilə bilər. Bu sərgidə Disney studiyasının hazırladığı cizgi filmlərindən ibarət CD diskləri də nümayiş edilir.

Foto sərgi

Guşə

Sərgiyə nisbətən daha geniş və əhatəli olan guşələr metodiki tövsiyə baxımından əhəmiyyətlidir. Belə ki, guşədə əlavə olaraq kartoteka, qəzet, jurnal materialları, tövsiyə ədəbiyyat siyahıları, mövzuya uyğun bir sıra sənədlər və şəkillər də öz əksini tapır. Guşələrin təşkilində əsas məqsəd oxucuya axtardığı materialları asanlıqla tapmaqda kömək etməkdir. Rus dilində tövsiyə xarakterli nəşr olan “Учим Английский с героями дисней” seriyalı nəşrlər bu baxımdan maraqlıdır. Bu kitablarda Disneyin nağıl qəhrəmanlarının dilindən uşaqlar üçün müxtəlif əyləncəli oyunlar, testlər, düşündürücü suallar və məlumatlar var.

Cizgi filmləri həftəsi aşağı sinif şagirdləri üçün viktorinalar, cizgi filmlərinin nümayişi ilə və nağılların ucadan oxusu ilə seçilir. Kitabxanaçı uşaqlara yubilyarın şöhrət yolu haqqında söhbət aşır, filmləri barədə məlumat verir.

1) Uolt Disney kimdir?

2) Onun hansı cizgi filmlərinə baxmışınız?

3) İlk dəfə dünyada Uolt Disney tərəfindən yaradılan rəngli cizgi filmi hansıdır?

- a. "Üç donuz balası"
- b. "Mauqli"
- c. "Cindirella"

4) Mikki Maus personajı xoşunuza gəlirmi?

- a. hə
- b. yox

5) Mauqli cizgi filmi hansı əsər əsasında çəkilib?

- a. "Zoluşka"
- b. "Cəngəllik kitabı"
- c. "Ağbəniz yeddi çırtan"

6) Mauqli Cizgi filmi hansı yazıçının əsəri əsasında hazırlanıb?

- Qrimm qardaşları – "Cindirella"
- Redyard Kiplinqin – "Cəngəllik kitabı"
- Şarl Pero – "Çəkməli pişik"

7) Uolt Disney filmlərinə görə necə dəfə Oskar mükafatı alıb?

- a. 15
- b. 29
- c. 25

8) Disneyin "Qnomların yeni mənzili" adlı nağılı nədən bəhs edir?

9) "Cindirella" cizgi filmi hansı əsərin qəhrəmanı əsasında çəkilib?

- a) "Ağca xanım və dovşanlar"
- b) Qrimm qardaşları- "Zoluşka"

c) “Mauqli”

10) Məşhur Disneyland parkı haqqında nə bilirsiniz?

Oyun

“Qnomların yeni mənzili” nağılı əsasında “Nağıl qəhrəmanlarını özümüz yaradaq” adlı oyun təşkil etmək olar.

Nağılda qnomların öz yeni mənzillərinə köçüb bayram etmələrindən danışılır. Uşaqlar SD diskdə nağılı dinləməklə və ya kitabxanaçı həmin nağılı oxumaqla tanış olurlar. Oyun zamanı uşaqlar plastilindən bu nağıl personajlarını- qnomları öz fikirləşdikləri kimi hazırlamağa başlayırlar. Bunlar Professor; Deyingən; Güləyən; Utancaq; Həpçi; Yatağan və Laldinməzdir.

Onlar bir gün öz aralarında fikirləşirlər ki, yeni mənzilə köçsünlər. Yeni mənzillərdə qnomların hər birinin çarpayısı və mətbəxi vardır. Bura onların çox xoşuna gəlir. Yeni mənzildə belə bir qayda-qanunda vardı: heç kim əl-üzünü yumamış süfrəyə otura bilməzdi. Qnomlar yeni mənzilə köçməni bayram etmək fikrinə düşürlər. Öncə evi səliqəyə salan qnomlardan Həpçi dayanmadan asqırır. Yatağan isə öz çarpayısında uzanıb yatır. Güləyən isə dayanmadan zarafat edir, gülür, lakin çox ləzzətli yeməklər hazırlayır. Utancaq isə uzun müddət hansı işi görəcəyi qərarını verə bilmir. Yaxşı yemək bişirsə də, utancaqlığından bu bacarığını başqalarına deyə bilmir. Nəhayət, o, da ləzzətli yeməklər hazırlamağa başlayır. Artıq nahar süfrəsində hər şey hazır olur. Öncə əl-üzlərini sabunla yuyan qnomlar bundan xoşlanırlar. Bu, xüsusi ilə Lal-dinməzə çox xoş gəlir. Təzə və gözəl evdə hər şey öz yerindədir. Süfrəni yığıdıqdan sonra əylənmək üçün Deyingən musiqi alətində ifa edir. Onlar günlərini təzə evdə beləcə şad - xürrəm keçirirlər.

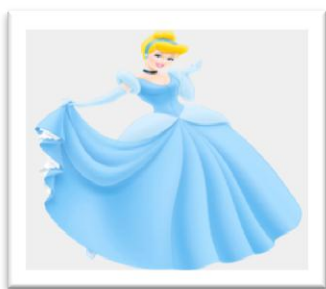
“Disney və onun nağıl qəhrəmanları” adlı sərgi

Uolt Disneyin müraciət etdiyi müəlliflərin əsərlərini toplayıb buklet, sərgi, slaydlar hazırlaya bilərik.

Bu sərgidə uşaqlar Disneyin yaratdığı personajları deyil, həm də onları yazan müəlliflərlə də tanış ola bilərlər.

“Cindirella”

“Yatan Güzəl” və “Sinderella” cizgi filmləri uşaqlar üçün dünyanın ən yaxşı filmləri siyahısına daxildir.

“Sindirella” və ya “Zoluşka” — Şarl Pero, Qrim qardaşları və Pentameronun qələmə alınan variantları ilə məşhurlaşan Qərbi Avropa nağılıdır. Bu dünyada ən məşhur “güzən süjet” olub, müxtəlif xalqların folkloruna töhvəsini verib. Bu nağılın ən qədim forması Misir papiruslarında aşkar edilib. Əsərin əsas qəhrəmanı Yunanıstanda doğulan Rodopis adlı bir qızcıgazdır. Əfsanəyə görə onu dəniz quldurları oğurlayaraq Misirə aparır və orada kölə kimi satırlar.

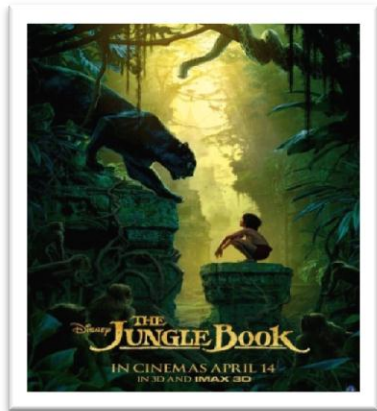
“Ağbəniz və Yeddi Cırtan”

İlk dəfə 1812-ci ildə milliyətçə alman olan Qrimm qardaşları tərəfindən toplanaraq çap edilən xalq nağılıdır. Nağıl pis qəlbli

və qısqanc ögey anası tərəfindən ondan daha gözəl olduğu üçün öldürülmək məqsədilə meşəyə göndərilən və orada cırtanlarla birlikdə yaşayan bir şahzadənin macərələrindən bəhs edir. Bu nağıl bir neçə dəfə tamaşaya qoyulub və ekranlaşdırılıb.

“MAUQLİ” - “Cəngəllik kitabı”

“Cəngəllik kitabı” cizgi filmi 1967-ci ildə istehsal olunub. Bu əsər Disneyin “Walt Disney Pictures” studiyası tərəfindən istehsal edilən ondoqquzuncu klassik qısametrajlı cizgi filmidir. Filmin rejissoru Volfqanq Reyterman, prodüseri isə Uolt Disneydir. Film ingilis yazıçısı Redyard Kiplinqin “Cəngəllik kitabı” və “Cunqlinin ikinci kitabı” əsasında

ekranlaşdırilib. Cizgi filminin 1994-cü ildə “Cəngəllik kitabı” remeyk filmi, 2003-cü ildə davamı olan “Cəngəllik kitabı 2” cizgi filmi çəkilib.

Ədəbi-bədii gecə

“Kamillik və xoşbəxtlik məkanı” adlı disneyland dünyasına səyahət.

“Bizim bu xoşbəxt məkana xoş gəlmisiniz! Disneyland sizin ölkənizdir. Burada kamillik yenidən keçmişin ən əziz xatirələrini yaşayır, cavanlıq isə gələcəyin vədləri və çağırışlarından həzz alır. Disneyland yaranmış ideallara, arzu və real faktlara həsr olunub. Ümid edirik ki, bu, dünya sizin üçün sevinc və ilham mənbəyi olacaq.

Ədəbi-bədii gecə təşkil edilən zal Disneylandın şəkilləri ilə bəzədilir, zalda “Kamillik və xoşbəxtlik məkanı”, “Disneyland dünyasına səyahət”, “Dünyanın ən xoşbəxt yeri” başlıqlı foto sərgilər təşkil edilir. Disneylandı tərrənnüm edən videoçarx nümayiş edilir.

Aparıcı: - Bu tədbiri hazırlamaqda məqsədimiz sizinlə birgə uşaqların sevimlisi, cizgi filmlərinin kralı kimi tanınan Uolt Disneyin yaratdığı məşhur “Disneylanda” səyahət etməkdir. Öncə bu nəhəng cizgi filmi ustası ilə tanış olaq:

Aparıcı: - Bu il 115 illik yubileyi qeyd edilən Disney çox kasıb bir ailədə dünyaya göz açıb. O, böyük zəhməti hesabına uşaqların sevimlisinə çevrilmişdir. Onun qurduğu “*Walt Disney Pictures*” şirkəti bu gün də bütün nəsillər üçün əsas film mənbəyi hesab edilməkdədir. Çoxlu çətinliklərlə qarşılaşan rejissor əvvəlcə Kanzas Siti şəhərində karikatura rəssamı işləyərəkən dostu ilə bir yerdə özünün məşhur qəhrəmanlarının hazırlanması ilə məşğul olub, karikaturalar çəkərək “Gülməyin qramı” adlı filmini yaradıb. Böyük zəhmətlə hazırladığı qısametrajlı cizgi filmi, ilk dəfə olaraq ekrana çıxan tam mətnli cizgi filmi idi. Təşkil etdiyi məşhur “*Disneyland*” parkı isə dünyanın ən şirin və möcüzəli məkanıdır. O yer sanki bir nağıllar diyarıdır.

Aparıcı: - Sehrbaz Uolt Disneyin ən böyük arzusu olan bu nağıllar diyarının gerçəkləşməsi 17 iyul 1955-ci ildə Disneyland Resortun qonaqpərvər qapılarını açmaqla reallaşdı. Həmin gün amerikalı *multiplikasiya kralı* və uğurlu biznesmen Uolt Disney uşaqlar və valideynləri üçün möhtəşəm əyləncə parkının təntənəli açılış mərasimini keçirir. Aşılış mərasimini ABŞ-ın gələcək prezidenti aktyor Ronald Reyqan aparır.

Aparıcı: - Parkın yaradılmasına, belə demək olarsa, ürəyini qoymuş rəssam həm özünün və həm də parkın digər yaradıcılarının fantaziyasından istifadə edib. Mikki-Maus və onun dostlarının, cizgi filmlərinin və nağılların sehrli dünyası parkın divarlarında geniş əksini tapıb. Bu tamamilə orijinal və bənzəri olmayan, dörd əsas prinsip üzərində yaradılan park idi:

Aparıcı: - Öncə Uolt Disneyin cizgi filmlərinin sehrli krallığını yenidən qurmaq.

Aparıcı: - Daha sonra müxtəlif və yeni texniki tryukların əlavə olunması ilə ziyarətçilərdə elə təəssüratlar yaratmaq lazımdır ki, sanki onlar cəngəlliklər arasındadırlar.

Aparıcı: - Üçüncüsü, qonaqlar sanki qarşılarında ruhları görürlər.

Aparıcı: - Sonuncu məqsəd sanki ziyarətçilər dənizin dibində, sualtı gəmidə oturublar.

Aparıcı: - Əvvəl attraksionların sayı 16- ya, giriş bileti isə 1 dollara bərabər olan Disneylandda hazırda olduğu kimi ziyarətçiləri girişdə Mikki-Maus, Ağbəniz və Yatmış Gözəl qarşılayırdı. Daha sonralar onların sırasına Disneyin cizgi filmi qəhrəmanlarından olan Pinokkio və Vinni-Pux da qatıldı. Disneyland tez bir zamanda ABŞ-ın görməli yerlərindən birinə və ailəvi istirahət üçün sevimli məkana çevrildi.

Aparıcı: - Əbəs yerə Disneylandı dünyanın ən xoşbəxt yeri saymırlar. Burada qonaqları Uolt Disneyin: *“Bizim xoşbəxt məkana xoş gəlmisiniz! Disneyland sizin ölkənizdir. Burada kamillik yenidən keçmişin ən əziz xatirələrini yaşayır, cavanlıq isə gələcəyin vədləri və çağırışlarından həzz alır. Disneyland Amerikanı yaratmış ideallara, arzu və real faktlara həsr olunub. Ümid edirik ki, bu, dünya üçün sevinc və ilham mənbəyi olacaq”* səsi salamlayır.

Aparıcı: - Park üç hissəyə bölünüb. Birinci hissə – simvolu Yatmış Gözəlin Qəsri olan Disneyland Parkının özüdür. Aparıcı: - İkinci hissə – 2001-ci ildə açılmış “Disney’s California Adventure Parkdır. Bu ərazi Qızıl Ştatın tarixinə və mədəniyyətinə həsr olunmuşdur və simvolu Kaliforniya canlı təbiətinin rəmzi olan Qrizli ayısının siluetini xatırladan süni Grizzly Peak dağdır.

Aparıcı: - Eyni vaxtda Disney’s California Adventure ilə birlikdə üçüncü zona – Downtown Disney yaradılıb. Bu kompleks bir neə attraksion və teatrdan, 12 zallı kinoteatr, mağaza, restoran, bar və oyun əşyalarında ibarətdir.

Grizzly Peak (Qrizli Zirvəsi) - Kaliforniyanın rəmzi Disneyland Resortun qonaqları Disney studiyasının sevimli animasiya və bədii filmlərinin əsl qəhrəmanları ilə ünsiyyətdə ola və fantastik attraksionlarda əylənə bilərlər. Parkda gündəlik paradlar və atəşfəşanlıq təşkil edilir. Disneylandın küçələrində orkestrin müşayiəti ilə Mikki-Maus və Donald Dak digər cizgi filmi qəhrəmanları ilə birlikdə gəzirlər.

Aparıcı: - Parkda hər yerdə monorels, parovoz, fayton və ya funikulyor görmək olar. Funikulyorla parkın gözəl mənzərələrini seyr etmək mümkündür. Disneylandın yaranmasından indiyədək onu 500 milyon qonaq, o cümlədən kral ailəsi, prezidentlər və dövlətin digər rəsmiləri ziyarət edib.

Aparıcı: - Disney parklar şəbəkəsi hazırda da genişlənməkdədir. Belə ki, indi Anahaym şəhərində yerləşən ilk Disneylanddan başqa, Florida ştatında (ABŞ) Disneyworld, Parisdə (Fransa) Avro-Disneyland, Tokio-Disneyland (Yaponiya) və Honqkonqda (Çin) Disneyland fəaliyyət göstərir.

(Adları çəkilən ölkələrin Disneylandları haqqında monitorada ayrıca məlumat verilir).

Aparıcı: - Uolt Disney özündən sonra getdikcə daha da şöhrətlənən və ildə 22 milyard dollar gəlir gətirən dünyanın ən gözəl və maraqlı əyləncə mərkəzinin əsasını qoyub.

Uolt Disneyin kim olduğu və onun multiplikasiyanın inkişafı üçün nələrdən etdiyi barədə çox danışmaq olar. **Aparıcı:** - Cizgi filmləri istehsalında ixtisaslaşan The Walt Disney media imperiyası 1926-cı ildən mövcuddur. Disneyin yaradıcı fəaliyyətinin əhəmiyyəti barədə 26 “Oskar” da daxil olmaqla, çoxsaylı mükafatlar artıq çox şey deyir.

(Cizgi filmindən səslənən mahnı)

Aparıcı: - Əgər dünyada haradasa cizgi filmi planeti varsa, Disney orada böyük bir qitədir. Bu qitədə sehrbazlar, xeyirxah heyvanlar, cəsur və gözəl şahzadələr yaşayır...

Ədəbiyyat siyahısı:

Azərbaycan dilində:

Disney U. Qnomların yeni mənzili // Nağıla bax, nağıla: I hissə.- S.24-26. - Bakı, 2012.

İnternetdə

<https://ru.wikipedia.org/wiki>

<http://www.disneylandparis.ru>

<https://az.wikipedia.org>

Rus dilində

Волшебный мир Диснея [Электронный ресурс] :

Волшебный мир Диснея [Электронный ресурс] :

Дисней У. Питер Пэн в Нетландии: Сказки. - М.: Эгмонт Россия Лтд, 2003. - 80 с.

Дисней У. Книга джунглей: художественная литература. - Эгмонт Россия Лтд, 2002. - 80 с.

Дисней У. Похождения императора: художественная литература. - М.: Эгмонт Россия Лтд, 2002. - 80 с.

Дисней У. Похождения императора: художественная литература. - М.: Эгмонт Россия Лтд, 2002. - 80 с.

Дисней У. Планета Сокровищ: Рассказы. - М.: Эгмонт, 2002. - 80 с.

Дисней У. Планета Сокровищ: Рассказы. - М.: Эгмонт, 2002. - 80 с.

Дисней У. Книга Джунглей 2: художественная литература. - М.: Эгмонт Россия Лтд, 2003. - 80 с.

Дисней У. Спящая красавица: Сказки: Эгмонт Россия Лтд, 2003. - 80 с.

Дисней У. Дамбо: художественная литература; - М.: Эгмонт Россия Лтд, 2002. - 80 с.

Дисней У. Не Бей копытом: художественная литература; - М.: Эгмонт Россия Лтд, 2004. - 96 с.

Дисней У. 102 Далматинца: художественная лит-ра. - М.: Эгмонт Россия Лтд, 2001. - 80 с.

Учим английский с героями Диснея. Дом, милый дом: книжка с наклейками: Академия Смартбук, 2006. - 32 с

Учим английский с героями Диснея. Животные: научно-популярная литература.: Академия Смартбук, 2007. - 32 с.

Учим английский с героями Диснея. Игры и игрушки: научное издание. - Ярославль: Академия Смартбук, 2007. - 32 с

Учим английский с героями Диснея. Всё о погоде: научно-популярная литература. - Ярославль: Академия Смартбук, 2007. - 32 с.

Учим английский с героями Диснея. В городе: научно-популярная литература. - Ярославль: Академия Смартбук, 2006. - 32 с.

Учим английский с героями Диснея. Каникулы: научно-популярная литература. - Ярославль: Академия Смартбук, 2006. - 32 с.

Учим английский с героями Диснея. Мой дом: научно-популярная литература. - Ярославль: Академия Смартбук, 2006. - 32 с.

Учим английский с героями Диснея. Скоро в школу!: научно-популярная литература. - Ярославль: Академия Смартбук, 2007. - 32 с

Учим английский с героями Диснея. Приятного аппетита!: научно-популярная литература. - Ярославль: Академия Смартбук, 2006. - 32 с.

Disney və onun dostları
(metodik vəsait)

**Kompyuter yığıcı
və dizayn:**

Nərgiz Məcidova

Ünvan: AZ-1022 Bakı şəh., S.Vurğun küç.88;
E-mail: childlibbaku@yahoo.com
URL: www.clb.az

F.Köçərli adına Respublika
Uşaq Kitabxanasında
çap olunmuşdur.
Sifariş:
Çapa imzalanmışdır: 23.05.2016
Tirajı: 100
Pulsuz